

Gesprekstoel
Onregelmatigheid & fraude
bij programmatisch toetsen

Festival Leren van toetsen

7 juni 2024

Heleen Kuijper, Inholland & Ingrid Vogels, HAN

Programma

- Totstandkoming gesprekstoel
 - Aanleiding voor het ontwikkelen van de gesprekstoel
 - Het ontwerpproces
 - De uitbreiding van de gesprekstoel
- Aan de slag!
- Uitwisseling
- Vragen/suggesties
- Afronding

Aanleiding

- November 2022: ontwikkeling gesprekstoel kwaliteitsborging examinatoren bij programmatisch toetsen (PT)
 - Veel examencommissies zoekend in hoe kwaliteitsborging vorm te geven, onder andere met betrekking tot examinatoren
- Vragen van examencommissies met betrekking tot verschillende aspecten van hun taken en bevoegdheden
 - Gesprekskaarten fraude 'populair'

Programmatisch toetsconcept vs. traditionele toetsconcepten

Verschillen in onder andere:

- Omvang van eenheden die worden getoetst
- Aantal betrokkenen bij een eindbeoordeling
- Holistisch versus analytisch beoordelen

Past de huidige wijze van kwaliteitsborging nog wel?

Hoe gaan we om met onregelmatigheid en fraude bij PT?

Daarom: een uitbreiding van de gesprekstoel...

- die **inzicht** geeft in dilemma's
 - Onregelmatigheid en fraude
 - Borgen kwaliteit tentamens en examens
- die **de dialoog** in examencommissies faciliteert om zo **doordachte keuzes** te maken

Ontwikkeling van de gesprekstoel

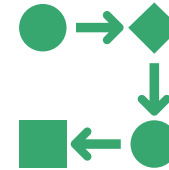
Onderzoeksfase

Analyse van kaders
Inventarisatie vragen en dilemma's
van examencommissies

Ontwerpfase

Kenmerken, inhoud, procedures en
randvoorwaarden

Ontwikkelfase

Ontwikkeling
gesprekstoel op basis
van ontwerp en
verzamelde data

Onderzoeksfase

- Analyse van kaders waartoe examencommissies zich dienen te houden bij onregelmatigheid en fraude en de kwaliteitsborging van tentamens en examens:
 - Wet op hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Whw)
 - Algemene wet bestuursrecht (Awb)
 - Onderwijs- en examenregeling (OER)
 - Toetsbeleid

Onderzoeksfase

- Inventarisatie vragen en dilemma's van examencommissies
 - Interviews met vijf examencommissies van Hogeschool Rotterdam, Universiteit Utrecht, Inholland Hogeschool van Amsterdam en de HAN
 - Onregelmatigheid en fraude
 - Borgen van de kwaliteit van tentamens en examens
 - Vragen en dilemma's opgehaald
 - Overkoepelende thema's vastgesteld

Kwaliteitsborging tentamens en examens

Thema's:

- Aggregatie: info van diverse datapunten samennemen om beslissing te nemen
- Saturatie: voldoende info van datapunten om beslissing te nemen
- Triangulatie: datapunten betreffen verschillende bewijzen en perspectieven
- Intersubjectiviteit: meerdere oordelen van verschillende personen

Gesprekstoel dit najaar beschikbaar

De gesprekstoel

- Set van 10 gesprekskaarten verdeeld over vier thema's
 - Dilemma geformuleerd als vraag
 - Overwegingen
 - Kaders
- Per thema actiekaart
 - Voor het vastleggen van keuzes, argumenten en acties
- Voorzien van
 - Instructie
 - Duiding van begrippen
 - Duiding van kaders

Voorbeeld van een gesprekskaart

Maatregelen

Welke maatregelen zijn passend in een programmatisch toetsconcept?

Overwegingen

- Is het onderscheid tussen onregelmatigheid en fraude voldoende duidelijk (in de fraudeladder/ sanctieladder)?
- Hoe gaat men om met herhaaldelijke vermoedens van onregelmatigheid en fraude in het beslisdossier?
- Is voor zowel studenten als docenten duidelijk welke gradaties en zijn in de ernst van de fraude en wat de gevolgen zijn? Is de fraudeladder openbaar voor studenten? Waarom wel/ niet?

Kaders

- Wat vermeldt de fraude- of sanctieladder?
- Wat staat in reglementen voor examencommissies?

Overzicht dilemma's in gesprekstoel

Thema	Dilemma
Voorkomen	Is het voor de student duidelijk wat de opleiding onder onregelmatigheid en fraude verstaat?
	Welke rol speelt de examencommissie in het voorkomen van fraude?
Signaleren en melden	(Vermoedelijke) fraude tijdens het leerproces: mag dit een leermoment zijn?
	Melden docenten een vermoeden van fraude op eenduidige wijze?
Onderzoeken en vaststellen	Als een vermoeden van fraude bij een datapunt een leermoment mag zijn, hoe ga je hier dan zorgvuldig mee om? En wat betekent dit voor het beslismoment/de high stake?
	Heeft de besliscommissie eventuele (vermoedens) van fraude bij datapunten in het vizier en is duidelijk hoe te handelen?
	Neemt de examencommissie een besluit over onregelmatigheid of over fraude?
Maatregelen	Fraude bij beoordeling versus fraude bij beslissing: wat is het verschil? Wat zijn de gevolgen voor de student?
	Welke maatregelen zijn passend in een programmatisch toetsconcept?
	Maakt men onderscheid in maatregelen in de propedeuse of de hoofdfase (of de afstudeerfase)?

Voorbeeld van een gesprekskaart

Duiding van begrippen

- **Onregelmatigheid**
Een overtreding van de regels, instructies, richtlijnen en aanwijzingen in de OER en andere regelingen.¹
- **Fraude**
Handelen of nalaten van de student dat ervoor zorgt dat degene die het tentamen afneemt niet meer in staat is het kennen en kunnen van de student op een correcte of eerlijke manier te beoordelen.²
Gevalen van fraude zijn een deelverzameling van onregelmatigheid.¹
- **Plagiaat**
Vorm van fraude.¹

Gebaseerd op:

¹ Bindels, R., Van Damme, J., & Van Deemter, R. (2021). Het onderscheid tussen onregelmatigheden en fraude. Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT.

² Vereniging Hogescholen. (2021). *Handreiking Examencommissies 2021*. Vereniging Hogescholen.

Voorbeeld van een gesprekskaart

Werkwijze

Stap 1

Kies een aantal gesprekskaarten, afhankelijk van het thema (of de thema's) waar jullie mee aan de slag willen gaan.

Stap 2

Voer het gesprek met behulp van de overwegingen op de gekozen gesprekskaarten.

Voorbeeld van een gesprekskaart

Werkwijze

Stap 3

Leg jullie standpunten, argumenten en acties per thema vast op de actiekaarten.

Tip

- *Houd de duiding van begrippen bij de hand, of pas de terminologie op de gesprekskaarten aan op de eigen terminologie.*

Disclaimer

Prototype: graag jullie feedback op de bruikbaarheid van de gesprekstoel!

Juridische check vereist: besluiten en acties vragen mogelijk om afstemming met Juridische Zaken

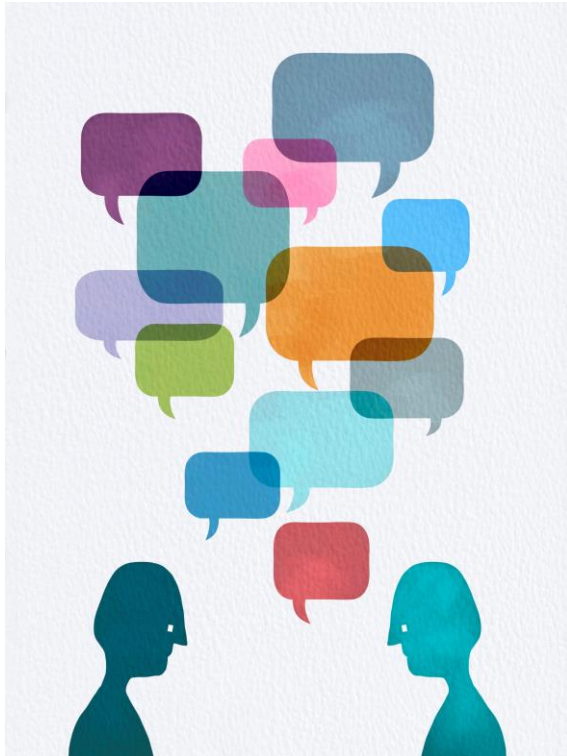
Aan de
slag!

Kies een gesprekskaart. Meerdere kaarten bespreken mag!

Voer het gesprek met behulp van de overwegingen op de gekozen gesprekskaarten.

Noteer enkele opbrengsten of vragen voor de plenaire terugkoppeling

Uitwisseling

Graag jullie reactie!

- Is de gesprekstoel bruikbaar?
- Wat mis je nog?
- Et cetera

Vragen? Suggesties?

Heleen Kuijper – heleen.kuijper@inholland.nl

Ingrid Vogels – Ingrid.Vogels@han.nl

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk

Gesprekstoel kwaliteitsborging examinatoren bij programmatisch toetsen

– een hulpmiddel voor examencommissies in het hoger onderwijs

- Plagiaat bij groepsopdrachten
- Interview met Gerard Straetmans
- De geschiedenis van de slaag-zakregeling
- Sneeuw in Caribisch Nederland?

Jaargang 20

Nr. 2 Mei 2023

Nieuwsgierig geworden?

- [Leeromgeving programmatisch toetsen – zorgen borgen-handvatten](#)
- [E-XAMENS – Tijdschrift voor de toetspraktijk](#)